

Praha 29.3.2005

6

Čerpání zdravotní péče cizinci v roce 2004

Utilization of Health Care by Foreigners in 2004

Souhrn

Tato Aktuální informace uvádí pro orientaci počet cizinců v ČR podle Ředitelství cizinecké policie a počet návštěvníků příjezdějících do ČR podle ČSÚ. Dále se text zaměřuje na počet cizinců ošetřených v českých zdravotnických zařízeních v roce 2004 celkem a podle zemí s největším počtem ošetřených cizinců. Jsou zde uvedeny náklady na zdravotní péči o cizince, pohledávky za neuhrazenou zdravotní péči o cizince po lhůtě splatnosti a průměrné náklady na ošetření 1 cizince v ČR v roce 2004.

Summary

This Topical Information mentions the number of foreigners staying in the Czech Republic according to the Directorate of the Alien and Border Police and arrivals of foreign visitors to the Czech Republic according to the Czech Statistical Office. Further the Topical Information describes the number of foreigners treated in health establishments in the Czech Republic in 2004 total and split by selected countries with the highest share, costs of health care granted to foreigners, claims for unpaid health care after the due day and per capita average costs of health care granted to foreigners in the Czech Republic in 2004.

Česká republika je od roku 2004 řádným členem Evropské unie. Jedním ze znaků souvisejících se zapojením do mezinárodního společenství je i vysoký počet návštěvníků ze zahraničí a stoupající počet cizinců trvale žijících v ČR nebo s dlouhodobým pobytovým vízem. Aktuality ČSÚ (1.2.2005) uvádí za rok 2004 předběžný údaj o celkovém počtu cca 88,4 mil. příjezdů návštěvníků ze zahraničí. Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Policejního prezidia České republiky podle poslední aktualizace evidovalo k 31.12.2004 v ČR 99 467 cizinců s trvalým pobytem a 154 827 cizinců s dlouhodobým vízem nad 90 dnů. Celkem tedy 254 294 osob trvale či dlouhodobě usazených v ČR, což představuje cca 2,5 % obyvatelstva ČR. Počty příjezdějících i dlouhodobě usazených cizinců se přeneseně promítají i do počtu pacientů ošetřených v českých zdravotnických zařízeních.

Čerpání zdravotní péče cizinci

Roční výkaz V (MZ) 1-01 o čerpání zdravotní péče cizinci vyplňují ze zdravotnických zařízení pouze všechny typy nemocnic. V roce 2004 byla v těchto zařízeních poskytnuta zdravotní péče 55 831 cizincům. Z toho bylo ošetřeno 11 949 cizinců z členských zemí EU 15 (EU před 1.5.2004). Pro srovnání v roce 2003 bylo ošetřeno nebo léčeno v ČR celkem 60 870 cizinců, z toho bylo 11 010 cizinců z EU. V letech 2003 i 2004 platí, že z ošetřených osob je nejvíce pacientů ve věkové kategorii 20 - 59 let, a to 71,8 % v roce 2003 a 73,1 % v roce 2004. Do jisté míry lze předpokládat, že až na výjimky (turisty) se jedná o osoby v ČR pracující.

V roce 2004 pocházelo nejvíce ošetřených cizinců ze Slovenska (11 070 osob), dále z Ukrajiny (8 955 osob), Německa (6 109 osob) a Vietnamu (5 943 osob). Počet jeden tisíc ošetřených překročili ještě Polsko (1 567), Nizozemí (1 441) a Velká Británie (1 295). V roce 2003 bylo pořadí zemí s největší četností prakticky stejné. V letech 2003 i 2004 přesáhl počet občanů 11 zemí bývalého SSSR (kromě Ukrajiny a Pobaltí, takto označena kolonka výkazu) 4 000 osob, většina zřejmě představuje státní příslušníky Ruské federace.

Nejvíce cizinců bylo v roce 2004 ošetřeno v Praze, a to 19 892 osob, dále v Jihomoravském kraji – 5 155 osob a v Karlovarském kraji - 5 008 osob. Kraje s nejmenším počtem ošetřených cizinců jsou Vysočina - 653 osob, Zlínský - 752 osob a Olomoucký s 1 220 osobami.

Celkem podle údajů z výkazů V (MZ) 1-01 bylo z celkového počtu cizinců ošetřeno 54 125 osob ošetřeno ambulantně a 11 809 v lůžkové péči, přičemž tato lůžková péče si vyžádala 61 017 ošetřovacích dnů.

Náklady na zdravotní péči poskytnutou cizincům

V roce 2004 dosáhly náklady na zdravotní péči poskytnutou cizincům celkem výše cca 370 mil. Kč. Z celkových nákladů na zdravotní péči o cizince dosáhly náklady na pacienty z EU 15 výše cca 71 mil. Kč. (Pozn.: V tabulce v příloze k této Aktuální informaci jsou za rok 2004 uvedeny údaje za EU celkem, tedy za současných 25 členských zemí dle výkazu V (MZ) 1-01. Zde v textu Aktuální informace uvádíme srovnání za EU 15, tedy za členské země před rozšířením EU v roce 2004.)

Nejvýznamnějším způsobem platby cizinců za zdravotní péči v roce 2004 byla úhrada ze zahraničního pojištění (více než 30 %). Opět lze zřejmě obecně říci, že se jedná o platby v rámci veřejného zdravotního pojištění, kde občané EU, Islandu, Lichtenštejnska, Norska a Švýcarska mají dle Nařízení 1408/71 (EHS) nárok na poskytnutí nutné neodkladné péče, kterou hradí systém veřejného zdravotního pojištění země, jejíž občanství pacient má. Zdravotnickému zařízení hradí náklady česká zdravotní pojišťovna a přes zúčtovací místo (v ČR je to Centrum mezistátních úhrad) vyúčtuje příslušnou částku do zahraničí zdravotní pojišťovně ošetřené osoby. U pacientů ze zemí EU ošetřených v roce 2004 v ČR byl tento způsob využit u 81 % z celkového objemu nákladů na zdravotní péči.

Značná část zdravotní péče byla cizinci v roce 2004 placena hotově, a to více než 91 mil. Kč, což je cca 25 % z celkových nákladů na ošetření cizinců. Na prvním místě v celkové výši plateb v hotovosti jsou pacienti z Ukrajiny (téměř 16 mil. Kč), a z Německa - cca 10,5 mil. Kč.

Více než 54 mil. Kč (necelých 15 %) bylo za zdravotní péči uhrazeno prostřednictvím smluvního pojištění cizinců v ČR, zde lze předpokládat, že se jedná o osoby s legálním pobytem a pracovním povolením, které si rovněž platí soukromé zdravotní pojištění.

Neuhrazené pohledávky po lhůtě splatnosti

Všude, kde vzniká povinnost úhrady, vznikají i pohledávky. Pohledávky po lhůtě splatnosti činily ke konci roku 2004 téměř 33 mil. Kč a oproti předchozímu roku klesly na 8,83 % z celkových nákladů na zdravotní péči o cizince (v roce 2003 to bylo 13,05 %). Největšími „dlužníky“ zůstávají ošetření občané z Ukrajiny (celkem 8,4 mil. Kč), Slovenska (7,2 mil. Kč) a Německa (2,2 mil. Kč). Vyjádřeno v počtu osob zůstala zdravotní péče neuhrazena po lhůtě splatnosti u 446 občanů Ukrajiny, 872 občanů Slovenska a 175 občanů Německa.

Z celkových 55 831 ošetřených cizinců zůstala po lhůtě splatnosti nezaplacená zdravotní péče u 2 785 osob, tedy u 5 % ošetřených osob.

Snížení podílu pohledávek může vyplývat z určité zvýšené ostražitosti zdravotnických zařízení.

„Náklady na 1 ošetřenou osobu“ podle zemí

Výkazy NZIS sledují zdravotní péči poskytnutou cizincům v počtech osob i v nákladech, vše podle státní příslušnosti ošetřeného pacienta. S jistým zjednodušením lze vypočítat průměrné náklady na 1 osobu podle zemí.

K těm „nákladnějším“ patří Polsko (9 966 Kč/osobu), Finsko (9 864 Kč), Francie (9 150 Kč), Slovinsko (9 025 Kč) a Slovensko (8 915 Kč). K „levnějším“ pacientům patří občané Maďarska (3 222 Kč/osobu), Vietnamu (3 768 Kč) a Číny (3 905 Kč). Zdravotní péče na 1 ošetřeného cizince v roce 2004 „stála“ v průměru 6 635 Kč. Údaje v tomto odstavci je těžké objektivně vyhodnotit, ÚZIS ČR nemá k dispozici diagnózy, s kterými byli cizinci ošetřeni. Z pohledu na tabulku s počty osob a způsoby úhrad rovněž vyplývá, že u Polska, Finska, Francie i Slovinska tvořily nejvyšší podíl ošetřené osoby platící hotově. Slováci nejčastěji využívali svá zdravotní pojištění. Na druhou stranu u osob s vietnamským a čínským občanstvím (nízké průměrné náklady na zdravotní péči) lze možná spekulovat o upřednostňování jiné léčby před návštěvou české nemocnice. Rozdíl u dvou střeoevropských zemí, kdy léčení občana Polska v ČR bylo v průměru 3x dražší než zdravotní péče o občana Maďarska, však nelze na základě dat z výkazu V (MZ) 1-01 zdůvodnit.

Pozn. 1: V textu této Aktuální informace byly použity ze stylistických důvodů slova „ošetřená osoba“, „ošetřený cizinec“ a „pacient“ jako synonyma pro označení cizích státních příslušníků čerpajících zdravotní péči v ČR.

Pozn. 2: Údaje a propočty v textu vycházejí kromě čerpání z uvedených zdrojů pouze z odevzdaných výkazů V (MZ) 1-01 za nemocnice. Nepokrývají ošetření cizinců v jiných zdravotnických zařízeních ani nemohou zohlednit náklady na zdravotní péči podle diagnóz.

Přílohy: Cizinci dle státní příslušnosti, věkových skupin a způsobu úhrady zdravotní péče
Celkové náklady na zdrav. péči cizinců dle věkových skupin a způsobu úhrady

Vypracoval: Ing. Ivan Popovič

**I. Cizinci dle státní příslušnosti, věkových skupin a způsobu úhrady zdravotní péče
(uvádí se počet osob)**

Území: ČR

stav k 31.12.2004

Země původu	Celkem	Věková skupina				Počet osob čerpajících zdravotní péči					
		0 – 14 let	15 – 19 let	20 – 59 let	60 let a více	uhrazena				neuhrazena	
						ze smluvního pojištění v ČR	ze zahraničního pojištění	hotově	státními orgány ³⁾	celkem	ze sl. 11 po lhůtě splatnosti
Počet cizinců celkem	55 831	6 792	3 157	40 837	5 045	8 738	10 629	23 360	8 682	4 896	2 785
Země EU celkem	25 348	2 317	1 785	17 432	3 814	2 110	8 165	11 160	1 758	2 311	1 263
Belgie	204	20	26	136	22	8	71	113	5	10	6
Dánsko	218	29	29	129	31	7	60	146	0	5	1
Finsko	106	3	8	84	11	5	43	47	0	11	10
Francie	581	62	42	405	72	28	192	313	10	40	15
Irsko	159	15	5	126	13	2	74	73	0	10	3
Itálie	631	30	30	474	97	48	166	365	20	33	15
Lucembursko	15	2	1	11	1	0	5	9	1	0	0
Maďarsko	164	10	10	143	1	8	34	45	68	10	7
Německo	6 109	641	381	2 661	2 426	343	1 427	3 896	69	393	175
Nizozemí	1 441	261	173	840	167	109	258	999	7	68	34
Polsko	1 567	171	123	1 210	63	180	307	573	437	88	38
Portugalsko	75	3	10	60	2	14	21	34	0	6	4
Rakousko	527	62	21	332	112	48	131	289	13	51	21
Řecko	156	10	8	112	26	2	18	61	64	11	6
Slovensko	11 070	846	782	8 949	493	1 179	4 585	3 227	747	1 433	872
Slovinsko	62	10	3	47	2	4	17	26	9	6	3
Velká Británie	1 295	85	74	954	182	58	418	525	252	45	14
Španělsko	256	10	16	204	26	19	114	100	8	15	3
Švédsko	169	9	13	113	34	11	65	76	3	14	6
Ostatní země EU ¹⁾	543	38	30	442	33	37	159	243	45	62	30
Čína	826	79	31	713	3	204	21	170	427	15	6
Chorvatsko	227	31	21	155	20	35	29	115	39	12	6
Jugoslávie	306	42	13	244	7	39	39	110	120	10	5
Ukrajina	8 955	871	348	7 598	138	1 429	570	4 531	1 736	763	446
Ostatní země bývalého SSSR ²⁾	4 030	689	265	2 877	199	421	434	1 266	1 740	246	118
Vietnam	5 943	1 437	268	4 186	52	3 486	202	1 385	624	281	92
Ostatní	10 196	1 326	426	7 632	812	1 014	1 169	4 623	2 238	1 258	849

¹⁾ Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Malta

²⁾ Arménie, Azerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldavsko, Rusko (federace), Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán

³⁾ Ministerstvem zdravotnictví, Ministerstvem vnitra, Ministerstvem spravedlnosti, Krajským úřadem apod.

II. Celkové náklady na zdravotní péči cizinců dle věkových skupin a způsobu úhrady (v tis. Kč)

Území: ČR

stav k 31.12.2004

Země původu	Náklady celkem	z toho výše nákladů ve věkové skupině				Výše nákladů na zdravotní péči					
		0 – 14 let	15 – 19 let	20 – 59 let	60 let a více	uhrazeny				neuhrazeny	
						ze smluvního pojištění v ČR	ze zahraničního pojištění	hotově	státními orgány ³⁾	celkem	ze sl. 11 po lhůtě splatnosti
Náklady celkem	370 412,24	49 328,76	17 614,02	247 933,85	55 535,61	54 184,35	112 537,92	91 428,41	38 825,66	73 435,90	32 697,03
Země EU celkem	191 950,26	18 430,55	9 956,21	129 262,47	34 301,03	27 134,11	90 992,58	32 852,37	10 867,99	30 103,21	12 102,78
Belgie	1 122,54	63,21	56,65	854,45	148,23	14,59	732,15	227,43	36,26	112,11	106,45
Dánsko	1 548,37	186,72	290,05	770,28	301,32	15,86	861,14	595,69	0,00	75,68	0,65
Finsko	1 045,60	8,76	219,01	748,06	69,77	5,23	696,61	277,12	0,00	66,64	64,44
Francie	5 316,45	349,69	216,29	3 496,44	1 254,03	214,17	2 067,01	1 379,43	4,21	1 651,63	83,95
Irsko	926,00	49,01	6,01	819,86	51,12	0,61	163,59	679,78	0,00	82,02	48,02
Itálie	3 299,49	73,74	100,75	1 739,36	1 385,64	483,63	574,08	1 210,24	24,60	1 006,94	181,20
Lucembursko	61,65	0,48	4,10	54,98	2,09	0,00	37,81	23,45	0,39	0,00	0,00
Maďarsko	528,46	48,11	32,44	432,12	15,79	41,03	141,62	181,75	66,62	97,44	29,98
Německo	34 280,00	2 659,50	1 564,99	17 499,21	12 556,30	4 482,94	13 551,52	10 511,86	662,91	5 070,77	2 240,36
Nizozemí	8 892,84	2 168,07	752,56	4 574,95	1 397,26	456,38	4 660,43	2 675,19	8,76	1 092,08	594,72
Polsko	15 617,28	858,25	434,26	13 377,29	947,48	3 708,67	3 990,32	1 680,80	4 764,07	1 473,42	475,98
Portugalsko	366,67	9,45	14,34	340,29	2,59	22,03	265,86	63,38	0,00	15,40	14,91
Rakousko	2 877,04	83,53	128,39	1 777,24	887,88	107,29	1 076,54	1 211,88	59,29	422,04	255,31
Řecko	1 261,10	12,55	38,25	514,57	695,73	5,58	128,06	152,71	790,50	184,25	164,71
Slovensko	98 691,64	10 892,92	5 656,28	70 770,06	11 372,38	16 370,37	56 302,61	7 159,99	2 632,27	16 226,40	7 211,43
Slovinsko	559,53	14,29	3,40	540,53	1,31	32,87	135,06	361,22	13,84	16,54	13,59
Velká Británie	7 360,22	577,37	274,73	4 907,50	1 600,62	600,10	2 248,64	2 510,28	1 479,71	521,49	236,69
Španělsko	1 044,59	6,40	52,30	485,63	500,26	57,15	547,60	376,21	12,16	51,47	6,65
Švédsko	1 407,47	16,53	25,13	858,28	507,53	308,64	551,52	289,57	206,17	51,57	37,72
Ostatní země EU ¹⁾	5 743,32	351,97	86,28	4 701,37	603,70	206,97	2 260,41	1 284,39	106,23	1 885,32	336,02
Čína	3 225,77	1 195,54	68,64	1 879,84	81,75	550,00	91,64	1 153,60	919,97	510,56	65,80
Chorvatsko	1 508,79	89,13	51,78	874,98	492,90	109,27	238,43	787,73	53,93	319,43	280,98
Jugoslávie	1 604,33	575,72	35,05	894,90	98,66	214,26	231,09	431,45	284,62	442,91	425,22
Ukrajina	50 924,40	6 203,73	2 859,66	40 120,81	1 740,20	6 647,25	4 447,88	15 787,56	6 312,98	17 728,73	8 408,76
Ostatní země bývalého SSSR ²⁾	27 153,32	4 962,39	751,19	19 426,86	2 012,88	2 018,85	4 099,40	7 800,55	8 556,46	4 678,06	2 482,45
Vietnam	22 394,43	5 357,87	1 323,26	15 495,83	217,47	11 726,35	920,52	4 139,44	2 501,05	3 107,07	1 654,74
Ostatní	71 650,94	12 513,83	2 568,23	39 978,16	16 590,72	5 784,26	11 516,38	28 475,71	9 328,66	16 545,93	7 276,30

¹⁾ Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Malta

²⁾ Arménie, Azerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldavsko, Rusko (federace), Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán

³⁾ Ministerstvem zdravotnictví, Ministerstvem vnitra, Ministerstvem spravedlnosti, Krajským úřadem apod.